

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/13/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718200527
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8718200527.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu: I. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, XXX XX K., zastúpená splnomocneným zástupcom Q. X., bytom K. XX, XXX XX Y., proti žalovanému: Poštová banka a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpený Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, o určenie neplatnosti zmluvy a návrhu na uzavretie novej úverovej zmluvy, o odvolaní oboch strán sporu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 9Csp/7/2018 - 106 zo dňa 12.09.2018 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. čo do zamietnutia žaloby o určenie neplatnosti Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX. zo dňa 04.08.2014 a výroku o trovách konania.

Stranám sporu nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu a žalovanému nepriznal voči žalobkyni náhradu trov konania. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala, aby súd určil, že zmluva č. XXXXXXXXXXXX uzavretá dňa 04.08.2014 so žalovanou je neplatná v celom rozsahu a navrhla tiež, aby súd rozhodol, že žalobkyňa vráti žalovanej 10.000 eur formou uzatvorenia novej zmluvy o úvere za podmienok, že jej poskytne úver 10.000 eur s úrokom 13,9 %, RPMN 7,19 %, so splatnosťou 120 mesiacov, termínom splatnosti od 01.03.2018 do 01.03.2027, s výškou splátky 115,58 eur mesačne. Žaloba bola odôvodnená tým, že spotrebiteľskú úverovú zmluvu žalobkyňa uzavrela v čase jej finančnej tiesne, zmluva bola vopred naformulovaná. Postup žalovaného nebol v súlade s jeho odbornou starostlivosťou, dobrými mravmi a v zmysle Zákona o ochrane spotrebiteľa. Žalovaný poskytol pôžičku vo výške 15.000 eur napriek tomu, že čistý príjem žalobkyne predstavoval sumu 400 eur a mesačné splátky boli určené sumou 247,24 eur, čo bolo nad jej možnosti. Z uvedeného úveru uhradila 4.999 eur. Žalovaná navrhla žalobu zamietnuť. Poukázala na to, že všetky informácie o poskytovanom úvere, ako aj o výške príjmu predložila žalobkyňa sama, pričom jej nebol schválený úver v žiadanej výške 20.000 eur, ale vo výške 15.000 eur. Požiadavka žalovanej na uzatvorenie novej zmluvy o úvere v sume 10.000 eur nemá oporu v právnom poriadku SR.

2. Súd prvej inštancie citujúc ust. § 34; § 36 ods. 1; § 37 ods. 1; § 39; § 41; § 43a ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka; § 2 písm. d); § 11 ods. 1 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch a po vykonanom dokazovaní zistil, že dňa 04.08.2014 Poštová banka uzavrela zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX so žalobkyňou, a to po tom čo žalobkyňa požiadala o poskytnutie úveru v sume 20.000 eur. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 15.000 eur s mesačnou splátkou 247,24 eur, v počte mesačných splátok 120, s výškou úrokovej sadzby 13,9 % p.a., RPMN 15,41 % s priemernou RPMN na trhu

11,89 %, s celkovou čiastkou nákladov 28.316,50 eur. Dátum prvej splátky bol dohodnutý na deň 25.09.2014 a dátum konečnej splatnosti úveru 25.08.2024. Žalobkyňa podpísala zmluvu o úvere pri svojom príjme 330 eur a žalovaná poskytla úver. Žalobkyňa zaplatila do konca roka 2017 sumu 4.999 eur. Ako spoludlžník uzavrela zmluvu aj Z. Q. Spoludlžník teda Z. Q. vstúpila spolu s hlavným dlžníkom-žalobkyňou do zmluvného vzťahu s veriteľom a obe sú rovnako zodpovedné za splatenie celej dlžnej sumy. To znamená, že spoludlžníčka Z. Q. je tiež priamym dlžníkom a plní si vlastný dlh. Finančná inštitúcia, teda žalovaná si môže požadovať plnenie záväzku od ktorejkoľvek z nich. Z uvedeného teda vyplýva, že žaloba nebola správne žalovaná pre absenciu spoludlžníčky v podanej žalobe. Samotná žalobkyňa teda nebola oprávnená žalovať a podať žalobu sama. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej alebo pasívnej je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden zo strán nenamieta.

3. Prvoinštančný súd posúdil právny vzťah medzi stranami konania ako vzťah spotrebiteľský, kde stranami sú dodávateľ a spotrebiteľ. Tento vzťah je preto potrebné posúdiť podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách a podľa zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy dňa 04.08.2014.

4. Aj keď súd prvej inštancie zamietol žalobu z dôvodu nedostatku aktívnej legitímácie, preskúmal predmetnú vec aj vo vzťahu k výroku určenia predmetnej zmluvy za absolútne neplatnú. Na základe zistení bol toho názoru, že predmetnú úverovú zmluvu nie je možné vyhlásiť či určiť za neplatnú v celom rozsahu. Predmetná zmluva o úvere, ktorú uzavreli strany sporu nepochybne obsahuje podstatné náležitosti, ktoré robia zmluvu platnou. Súd nezistil, žeby zmluvné podmienky obsiahnuté v zmluve boli až v značnej miere proti dobrým mravom, a tým spôsobovali absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Výška úrokovej sadzby v predmetnej zmluve predstavovala 13,9 % p.a. Pri porovnaní priemerných úrokových mier z úverov pri spotrebiteľských úveroch pre domácnosti v mesiaci apríl, uzatváraných v dĺžke nad 5 rokov, predstavoval úrok 10,43 % p.a. Teda takto dohodnutý úrok vyhodnotil, že nie je v hrubom rozpore a nepribližuje sa ani k úžerníckemu úroku. To isté konštatoval pri RPMN ktorá bola uvedená v zmluve 15,41% p.a., ktorá nie je v hrubom rozpore s RPMN ktorú vypočítal súd 16,73 % p.a. Súd prvej inštancie poukázal na to, že ide o spor s ochranou slabšej strany, kde je hmotnoprávna a procesná nerovnosť strán sporu a kde neplatí princíp formálnej pravdy, ale bol zachovaný princíp materiálnej pravdy. S poukazom na § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch a ďalších ustanovení uvedeného zákona konštatoval, že pri nedodržaní niektorých ustanovení by bola zmluva v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná čiastočne, a to v časti týkajúcej sa napr. dohodnutých úrokov, zmluvnej pokuty a poplatkov, ktoré sú obsiahnuté v obchodných podmienkach, v sadzobníku poplatkov a vo formulári zmluvných podmienok. Žalobkyňa nemala naliehavý právny záujem na takomto určení v tomto štádiu konania, keďže neuhradila sumu poskytnutého úveru 15.000 eur. Na základe takejto určovacej žaloby o neplatnosť celého právneho úkonu, teda zmluvy, sa nevyrieši medzi stranami sporu otázka, v akej výške má žalobkyňa vrátiť žalovanej finančné prostriedky. To je možné vyriešiť úspešnou žalobou o určenie úveru za bezúročný a bez poplatkov. Vtedy má žalovaná nárok na plnenie zo strany žalobkyne v rozsahu iba poskytnutého úveru. Uplatnenému právu v tomto štádiu konania však nie je možné poskytnúť ochranu.

5. S poukazom na § 41 Občianskeho zákonníka ďalej uviedol, že ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje na celý právny úkon, je právny úkon neplatný v celom rozsahu. Ide najmä o prípady, ak sú neplatnosťou dotknuté podstatné náležitosti právneho úkonu (essentialia negotii). Ak neplatnosťou je zasiahnutá časť právneho úkonu, súkromné právo vychádza zo zásady, že ostatná časť právneho úkonu nie je touto neplatnosťou dotknutá (utile non debet per unitule vitiari). Občiansky zákonník túto zásadu vyjadruje tak, že ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje iba na časť právneho úkonu, pričom ide o vadu právneho úkonu, ktorú možno oddeliť od jeho ostatného obsahu, neplatnou je len táto časť právneho úkonu. Podmienkou, pravda, je, že po oddelení neplatnej časti musí zvyšok právneho úkonu sám osebe právne obstať a zostať tak v platnosti.

6. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 257 CSP so záverom, že pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa prihliadal na majetkové, sociálne, osobné pomery strany sporu - žalobkyne. Žalobkyňa pracuje v T. ako upratovačka. Jej príjem predstavuje sumu mesačne 430 eur netto. Z jej príjmu uhradza 106 eur mesačne na iný úver, z karty Cetelem uhradza 15 eur, platí pohrebné poistenie po 20 eur. Jej manžel nepracuje, je na predčasnom dôchodku a jeho príjem je 310 eur netto mesačne.

Súd mal zato, že nepriznanie trov konania úspešnej strane žalovanej nebude taký zásah do finančnej sféry žalovanej, ako u žalobkyne, keďže žalovaná je právnická osoba.

7. Proti uvedenému rozsudku, a to proti výroku o zamietnutí žaloby čo do určenia, že Zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXXXX vo výške 15.000 eur je neplatná ako celok, v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalobkyňa. V odvolaní namietala, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukázala na § 39 a § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ako aj Nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z.z. tvrdiac, že v predmetnej úverovej zmluve boli dohodnuté neprímerane vysoké úroky, a to v rozpore s dobrými mravmi, čo spôsobuje absolútnu neplatnosť právneho úkonu, akým je úver pri zneužití tiesne alebo ľahkovážnosti. Zákonu tak odporuje zmluva v časti odplaty (úroky), je preto nutné ju považovať za neplatnú ako celok. Podľa jej prepočtov priemerné úrokové miery z podobných úverov v rovnakom období boli vo výške 10,41 %, pričom dvojnásobok je 20,82 % a odplata za úver poskytnutý jej vo výške 15.000 eur predstavovala sumu 14.668,80 eur, čo je 97,792 % úrok. Ide o úžernícky úrok, pre ktorý je zmluva o úvere neplatná ako celok. Navrhla preto určiť, že zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXXXX je neplatná ako celok.

8. Proti výroku o trovách konania v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalovaná. Navrhla rozsudok vo výroku o trovách konania zmeniť tak, že jej budú priznané trovy konania v rozsahu 100 % alebo, aby v uvedenej časti bol rozsudok vrátený na nové prejednanie okresnému súdu. Ako odvolacie dôvody uviedla § 365 ods. 1 písm. f), d) a h) CSP. K dôvodom hodným osobitného zreteľa na strane žalobkyne uviedla, že súd prvej inštancie vychádzal iba z údajov tvrdených žalobkyňou na pojednávaní, táto však žiaden dôkaz o svojich tvrdeniach nepredložila. Súd tak neskúmal skutočnú finančnú situáciu žalobkyne. Nedostatočne tak bol zistený skutkový stav na základe nepreukázaných tvrdení, nie je preto možné jeho rozhodnutie v uvedenej časti preskúmať. Poukázala na závery ústavného súdu vo veci sp. zn. II. ÚS/563/2011 a Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veciach sp. zn. 13Cp/44/2017 a sp. zn. 16Co/89/2018, podporujúce jej názor. Namietala tiež nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia pre nepodložené tvrdenia žalobkyne. V tejto súvislosti poukázala na judikatúru R/111/1998 Najvyššieho súdu SR.

9. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa tak, že žalovanému predložila overený doklad od zamestnávateľa o výške jej mzdy. Poprela tvrdenie, aby jej splnomocnenec za spísanie žaloby dostal od nej nejakú odmenu. Opätovne sa vyjadrila k výpočtu úrokov v predmetnej pôžičke zo dňa 04.08.2014. Podľa jej prepočtov k dňu uzavretia zmluvy bol úrok vo výške 12,52 %, čo pri jeho dvojnásobku je suma 25,04 % a odmena za jej poskytnutý úver predstavovala 97,792 %, čo je v rozpore so zákonom a dobrými mravmi. Navrhla rozhodnúť v zmysle jej odvolacieho návrhu.

10. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadrila žalovaná tak, že žalobkyňa nepreukázala neplatnosť Zmluvy o úvere a ani vo svojom odvolaní neuviedla žiadne dôvody, ktoré by mali spôsobiť neplatnosť Zmluvy o úvere. Argumentácia žalobkyne, čo sa týka výšky odplaty neobstojí, lebo vychádza z nesprávnych výpočtov. Ak by boli výpočty správne, čo popiera, mohlo by ísť o neplatnosť výšky odplaty a nie celej Zmluvy o úvere ako takej. V tejto súvislosti poukázal na § 41 Občianskeho zákonníka. Opätovne navrhla rozsudok vo výroku I. potvrdiť a vo výroku II. zmeniť a priznať jej náhradu trov konania v celom rozsahu.

11. Po doručení replík strán sporu protistranám sa tieto k nim už nevyjadrili.

12. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolania boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajskému súdu v Prešove dňa 12.11.2019 a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne, ani odvolanie žalovanej nie sú dôvodné.

13. Z dispozičnej zásady v odvolacom konaní vyplýva, že odvolací súd prejedná vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a

povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať, nemusí byť pritom daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS/78/05).

14. Vzhľadom na to, že odvolanie žalobkyňa podala proti zamietavému výroku jej žaloby, ktorou sa domáhala určenia, že zmluva č. XXXXXXXXXXXX uzavretá dňa 04.08.2014 je neplatná v celom rozsahu, rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba zamietnutá aj čo do výroku, ktorým sa žalobkyňa domáhala určenia, že je povinná vrátiť žalovanému 10.000 eur formou uzatvorenej novej zmluvy o úvere za podmienok, že jej poskytne úver 10.000 eur s úrokom 13,9 %, RPMN 7,19 %, so splatnosťou 120 mesiacov, termínom splatnosti od 01.03.2018 do 01.03.2027, s výškou splátky 115,58 eur mesačne nadobudol právoplatnosť.

15. Odvolací súd preto v odvolacom konaní sa zaoberal správnosťou rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti, v ktorej toto rozhodnutie bolo odvolaním napadnuté.

16. Nútené spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom osobitný predpis vyžaduje pre úspech v spore účasť všetkých subjektov právneho vzťahu. Súd žalobu zamietne, ak nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov podľa ods. 1 (§ 78 CSP).

17. O nutné procesné spoločenstvo pôjde vtedy, keď priamo zo zákona alebo z povahy veci je z hľadiska vecnej legitímácie nevyhnutné, aby v konaní vystupovalo spoločenstvo. Znamená to, že existencia spoločenstva je v tomto prípade vynútená hmotnoprávnou úpravou. V prípade žaloby o neplatnosť právneho úkonu sa vyžaduje, aby na strane žalovaných ako nútené procesné spoločenstvo vystupovali všetci účastníci dotknutého právneho úkonu. Ak žalobca namiesto núteného procesného spoločenstva by nežaloval všetkých nútených spoločníkov, žaloba musí byť pre tento nedostatok pasívnej vecnej legitímácie zamietnutá.

18. V občianskom súdnom konaní o neplatnosť zmluvy musia byť účastníkmi všetci, ktorí túto zmluvu uzavreli, a to buď ako žalobcovia alebo ako žalovaní. Okruh vecne legitimovaných (povolanych) strán sporu o určenie neplatnosti zmluvy vyplýva z hmotného práva upravujúceho príslušnú zmluvu. Stranami sporu, v ktorom súd má určiť, či už platnosť alebo platnosť zmluvy, musia byť všetky zmluvné strany príslušnej zmluvy. Ak tomu tak nie je, tak je na mieste daný nedostatok právne posúdiť ako nedostatok vecnej legitímácie strán sporu a žalobu pre nedostatok vecnej legitímácie strán sporu zamietnuť. Uvedené vyplýva aj z rozsiahlej judikatúry NS SR, napr. uznesenie sp. zn. 3M Cdo/5/2010.

19. Odvolací súd sa preto stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že pre nedostatok vecnej legitímácie strán sporu v konaní o určenie neplatnosti úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX uzavretej dňa 04.08.2014 žalobkyňou a ako spoludlžníčkou tiež Z. Q. bolo správne žalobu zamietnuť, keďže Z. Q. ako účastníčka uvedenej úverovej zmluvy v konaní nebola označená za stranu sporu. Odvolací súd sa preto plne stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie v uvedenom smere, na ktoré aj poukazuje, a to v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP.

20. K ďalším odvolacím námietkam žalobkyne odvolací súd ešte dodáva, že obsahom odvolania je hodnotenie úverovej zmluvy ako takej a poukazovanie na jej neplatnosť z tam uvedených dôvodov. Vzhľadom na nedostatok legitímácie strán sporu, t. j. preto, že za stranu sporu nebola označená Z. Q., ktorá predmetnú úverovú zmluvu uzavrela ako spoludlžníčka, nebolo možné a najmä potrebné pre rozhodnutie vo veci vyhodnocovať aj uvedenú úverovú zmluvu. Ani pri konštatovaní prípadnej neplatnosti uvedenej zmluvy by nebolo možné pozitívne o nej rozhodnúť, teda určiť prípadnú jej neplatnosť. Keďže zmluvu uzavrela aj Z. Q., aj prípadná neplatnosť tejto zmluvy sa týka jej práv a povinností vyplývajúcich jej z tejto zmluvy, preto v súdnom konaní, v ktorom sa má hodnotiť platnosť, resp. neplatnosť tejto zmluvy, musí byť táto zúčastnená na konaní ako strana sporu.

21. Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolaciemu súdu neostávalo nič iné, iba rozsudok súdu prvej inštancie v časti o určenie neplatnosti úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, uzavretej dňa 04.08.2014, ktorým bola žaloba v uvedenej časti zamietnutá, postupom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť, lebo uvedený napadnutý výrok rozsudku súdu prvej inštancie bol vecne správny.

22. Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 CSP).

23. Výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 257 CSP).

24. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t.j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. O plný úspech žalobcu vo veci ide vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala.

25. Výnimkou pri rozhodovaní o trovách konania je ust. § 257 CSP, ktorého účelom je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynuli z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán, prihliadne na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti. Môže tak dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (viď. uznesenie Ústavného súdu SR z 08.12.2011, sp. zn. II. ÚS/563/2011).

26. Ako z uvedeného vyplýva, v sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§ 255 CSP). Aplikácia ust. § 257 CSP prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 CSP, súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Výnimočnosť pritom môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Pritom rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom.

27. Judikatúra konštatuje, že ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie, ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Uvedené ustanovenie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadať kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania (pozri uznesenie NS SR z 28.01.2010, sp. zn. 2M Cdo/17/2009).

28. Odvolací súd má za to, že v predmetnej veci súd prvej inštancie sa správne zaoberal tým, či v konaní neexistujú dôvody pre aplikáciu ust. § 257 CSP na nepriznanie trov konania. Existenciu takýchto dôvodov tvrdila žalobkyňa. Súd prvej inštancie sa preto zaoberal sociálnymi aspektmi na jej strane, a to najmä čo sa týka príjmu a výdavkov, keďže pracuje ako upratovačka s príjmom 430 Eur mesačne, z ktorého sú jej zrážané sumy 106 Eur na iné úvery, a 15 Eur (napr. CETELEM), uhrádza pohrebné poisťovné vo výške 20 Eur. Jej manžel je poberateľom predčasného dôchodku vo výške 310 Eur. Navyše, k iným, nevyhnutným výdavkom sa žalobkyňa ani nevyjadrovala, ku ktorým patri predovšetkým zabezpečenie základných životných potrieb, ako sú výdavky na bývanie, stravu, hygienické potreby a iné základné životné potreby. Uvedené skutočnosti boli predmetom posudzovania súdom prvej inštancie a vyhodnotené pozitívne pre aplikáciu uvedeného zmierňujúceho ustanovenia. Boli preto vyhodnotené ako dôvody hodných osobitného zreteľa na strane žalobkyne pre aplikáciu ust. § 257 CSP. Súd prvej inštancie tiež skonštatoval, že nepriznaním trov konania úspešnej strane žalovanej nebude mať taký zásah do jej finančnej sféry, ako by to bolo u žalobkyne, keďže je právnickou osobou poskytujúcou úvery.

29. Odvolací súd ešte dodáva, že žalobkyňa si v predmetnom konaní uplatňovala nároky ako spotrebiteľka, teda ako slabšia strana zmluvného vzťahu s dodávateľom, čo je treba mať na myli aj pri rozhodovaní o trovách konania. Je tiež potrebné uviesť, že žalovaná pred súdom prvej inštancie nespochybňovala, ani sa nevyjadrovala k pomerom žalobkyne, prezentovaných v jej podaniach v priebehu prvoinštančného konania, ako aj na pojednávaní, hoci už aj v samotnej žalobe táto uvádzala svoje majetkové a sociálne pomery ako dôvod uplatnenia si žalobného nároku. Žalovaná svoje námietky a tvrdenia uvádzala až v odvolacom konaní, hoci nemala návrhy na doplnenie dokazovania pred

vyhlásením uznesenia o skončení dokazovania. Ďalšie jej prípadné návrhy na doplnenie dokazovania preto nie sú už v odvolacom konaní na mieste.

30. Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie aj čo do výroku o trovách konania, postupom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil majúc za to, že aj toto je vo výroku vecne správne.

31. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté postupom podľa § 396 v spojení s § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. V odvolacom konaní žiadna zo strán nemala plný úspech, lebo nebolo vyhovené odvolaniu ani jednej z nich, preto bolo vyslovené, že stranám sporu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

32. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).